

Najvetji slovenaki dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto ... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States,
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 82. — ŠTEV. 82.

NEW YORK, SATURDAY, APRIL 8, 1922. — SOBOTA, 8. APRILA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

VELIKA ZMAGA V NEUNIJSKIH ROVIIH

STAVKARSKI VODITELJI PRAVJO, DA JE 25,000 OD 50,000 NEUNIJSKIH MOŽ V JUŽNO-ZAPADNI PENNSYLVANII ZA-STAVKOLO. — POLOŽAJ JE POSTAL PRECEJ NAPET. — DRŽAVNO POLICIJO SE DOLŽI, DA RAZBILA SHODE.

Brownsville, Pa., 6. aprila. — Organizirano delo je zavzelo velika neunijska polja v južno-zapadni Pensylvaniji z naskokom ali jurišem kot bi rekli pri nas doma. Potem ko so uspešno navalili na Westmoreland, Fayette in Somerset okraje, ki so se upravili organizirjanju skozi številna leta, se je organizatorjem United Mine Workers of America posrečilo dobiti na svojo stran tisoče nemuijskih premogarjev, da so se pridružili stavki.

Velike poskuse se je vprizorilo od strani velikih jelekarskih, premogarskih in koksnih interesov, ki kontrolirajo skoro četrino neunijske premogovne tonaže dežele, od katere se je pričakovalo, da bo v glavnem pomagala pri zaščitjanju dežele s potrebnim premogom tekom stavke.

Voditelji stavke so objavili danes, da se je pridružilo stavki več kot 25,000 izmed 50,000 neunijskih premogarjev v tej pokrajini. Delodajalec niso skušali pobiti teh številk in poizvedovanja na železnicih ter drugih srednjih, odkoder se pošiljajo premogarjev, da se prevaža sorazmerno malo neunijskega premoga iz premogarskih središč.

Veliko število sestankov neunijskih premogarjev so nagovorili včeraj najbolj unijski organizatorji, ki so bili poslani v ta okraj. Ti sestanki so se vršili v dvoranah, ob vzniku grčev ter na cestah v bližini velikih premogovnikov. Na stotine premogarjev je prikral v svojem življenu plačalo po en dolar uvodnih pristojbin ter dobiti svoje prunijske izkaznice.

Ceprav ni bilo, zaznamovati nikakih resnih izgredov izbrahu stavke, je položaj kljub temu napet. Državni koraki in težko oboroženi pomožni šerifi patrulirajo po stavkarskem ozemlju.

Privatni banditi, oboroženi s puškami in drugim oružjem, "strazio" rove, v katerih se obratuje. Premogarske naselbine, katere kontrolirojejo delodajalec, so bile istotno stavljeni pod varstvo oboroženih stražnikov in vse "sumljivo" izgledajoče osebe, o katerih se domneva, da so unijski organizatorji, se je zapoldilo proč. Windber, glavni stan Berwind-White premogovnikov, je bil zastrašen pred unijskimi organizatorji s pomožno kompanijsko policijo, ki ne pazi le na ceste, vodeče v kraj, temveč tudi na železniške vlake. (To je očividno kršenje ustanovnih pravic vsakega človeka, da sme pritopiti k tej ali otri organizaciji.)

Delodajalec so že pričeli kršiti postave, a krvido se bo konečno navalilo an delave in premogarsko organizacijo. Kompanijski plačanci so zavrnili že več organizatorjev, ko so hoteli priti v naselbine.

BOLEZEN GOVEJE ŽIVINE — DRAGA STVAR.

London, Anglija, 7. aprila. — Skupni stroški izbruhu kuge na parkljih in gobeli goveje živine v Angliji, ki se je pričel konec januarja, znašajo dozdaj približno pet milijonov dolarjev.

Položio te svote bo plačala država, drugo polovico pa se bo dvignilo potom krajevnega obdobjenja.

Pozor potniki!

Parnik "Argentina", ki je imel 29. aprila odpluti v Trst, je preklican. 20. maja pa bo odplul v Trst parnik "President Wilson".

III. razred do Trsta \$102.50; II. razred \$160.00 in \$5.00 vojnega davka.

Vsa pojaznila daje tvrdka Frank Sakser State Bank,

Morilci pred sodiščem.

Slika nam kaže Noničija Naka oka, mladeniča, ki je ubil japonskega ministarskega predsednika Hara, in M. Hashimoto, vladnega železniškega uslužbenca, ki je boje zasnoval umor. Fotografiata sta bila v sodniški dvorani.

GENERAL SEMENOV TUKAJ ARETIROVAN

Kezaški general Semenov je bil prijet v New Yorku, ker je pienil in kradel kot sraka.

New York, N. Y. 7. aprila. — Pod \$25,000 jamicne, obdolžitvene blaga v vrednosti približno pol milijona dolarjev v zvezi z neko civilno tožbo, ki jo je vložila neka sedaj bankrotna newyorka korporacija, se nahaja general Jurij Semenov, znani kozacki protiboljševski voditelj v hotelu Waldorf v New Yorku ter pričakuje nadaljnih razvojev.

Čepravimo, da je general Semenov najbolj presečen človek v New Yorku, še dolgo nismo povdali resnice. Ko ga je pozdravil šerif Nagle v spremstvu poznih šerifov in časnikarskih poročevalcev, je stopil včeraj zvez s svojo ženo ter angleško vorečim spremjevalem iz washingtonske vlake, ki general očvidno misli, da ga je sprejel pozdravni komitej, kajti smehlje se je dal fotografirati na cele baterije senzacij željnih fotografov. Celo tedaj, ko se mu je izročilo varant za njegovo aretacijo, je vse kazalo, da smatra ta dokument za listino, izdan do mestne občine, v kateri se ga imenuje čestnim meščanom mesta New Yorka. Sprejel je varant s poklonom te rga spravil v svojo listnico.

Celo potem, ko se mu je celo zadevo skrbno pojasnilo, ni mogel razumeti cele stvari.

— Kaj naj rečem? — je reklo potom svojega tolmača. — Jaz se prav nič ne spominjam. V Sibiriji je tedaj prevladoval kaos. Vsak je vzel, kar je lahko prodal ali možel drugače uporabiti. Boljševiki so kradli od mene, in jaz sem kradel boljševikom. Vsi smo kradli, kadarkoli se nam je nudila prilika. Kako bi se mogel spominiti vsega tega?

Povelje za aretacijo je podpisal sodnik višjega sodišča Delehaney na prošnjo tvrdke, ki je baje oškodovana vsled mahinacij generala Semenova v Sibiriji.

SLABA ZAUPNICA ZA POIN-
CAREJA.

Pariz, Francija, 7. aprila. — V vprašanju osemnajstmesecne vojaške službenne dobe v Franciji je dobil ministrski predsednik Peineare le s težavo zaupnico, katero je zahteval. Številni poslaneci so bili namreč za skrčenje vojaške službenne dobe na eno leto.

STRADALNA STAVKA PORTU-GALSKIH RADIKALCEV.

Lizbona, Portugalska, 6. aprila. — Osemdeset sindikalov, ki so začrti v fortu McCaven, je pričelo s stradalno stavko v znamenju protesta proti njih arretaciji in odsobi.

Frank Sakser State Bank,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

ZMEDA NA IRSKEM POSTAJA VEDNO VEČJA

Ustaški vojaki v Dublinu so navalili na carinski urad. — Unicili so žganje in vino.

Belfast, Irska, 7. aprila. — Ne-kako sto članov irske republikanske armade je izsililo svojo pot v skladisča carinskega urada v Dublinu tekom pretekle noči, so-glasno s poročili, ki so prišla sem-kaj ter uničilo zabeje, vsebujoče vino in žganje. Škodo se ceni na-sotino tisoč funtov.

Vino in žganje je bilo poslano v Dublin od tukaj.

Južni ekstremisti so uničili ve-lo blaga, poslanega iz Belfasta, potem ko je bil razveljavljen bojkot na tako blaga.

Dva policista v službi v skla-dišu sta bila premagana od iz-

grednikov, ki so aretrirali dva na-daljnja policista, ki sta prišli s svojima tovarjenima na pomoč.

Vse štiri se je oprostilo, ko je bilo delo uničenja končano. Ni-česar se ni uničilo razven pijace, ki je prišla iz Belfasta.

Tri ženske, oborožene z revol-venji, so zapustile vlak v Dunfan-aghy v Donegal okraju danes, ustrahovalo uradnike ter poža-re s svečne listov, ki so prišli iz Belfasta. Nato so zopet stopile v vlak ter nadaljevale svoje po-tovanje.

Dublin, Irska, 7. aprila. — Gla-

si se, da se je skrajna sekacija irske republikanske armade zbra-

la tekom pretekle noči v namenu,

da se polasti telefonske postaje v Dublinu, da pa se je umaknili, kakor hitro je videla, da je poslojje dobro zavarovano s čet-

tami prosti irski države. O ni-

kakih neradih se ni poročalo. Na

mesto čet so stopile danes primerne policijske sile.

V nekem negotov, katerega ga je imel včeraj v Kingstownu je izjavil Eamon de Valera, prejšnji predsednik irske republike, da bo se postoli telefonske postaje

v Dublinu, da pa se je umaknili, kakor hitro je videla, da je poslojje dobro zavarovano s čet-

tami prosti irski države. O ni-

kakih neradih se ni poročalo. Na

mesto čet so stopile danes primerne policijske sile.

— Če nočno ljudje mehiške politike, — je reklo, — morajo izvraviti pogodbo s koreninami vred in če hočejo stalno vlad-

morajo dovoliti, da zavzame Dail Eireann svojo pravo, mesto kot vladu naroda.

— V nasprotnem slučaju, — je reklo de Valera, — pa izjavljam, da se vlad ne bo nikdo pokoril in da ne bo mogla po-slovati.

Pošiljaljem denarja na znanje.

Pri kr. poštrem čekovnem ura-
du v Ljubljani smo izposlovali, da
dobimo vhodeče za vsako našo na-
kazilo izplačljivo potrdilo a podpi-
som naslovljence ali njegovega
pooblaščenca.

Eporazumno s tem ne bomo za-
parej več razpošiljali dosedaj
običajnih obvestil z označbo

značja, ko je bil odposlan denar iz
Ljubljane na radnjo pošte. Mesto
je obvestil bomo nosili za ves

čo denarno pošiljatev, ki smo jo
prejeli dne 1. decembra 1921 ab-

kasnej, izplačilao potrdilo a pod-
pisom naslovljence oziroma nje
pooblaščenca.

Te vrste potrdila pa prihajaj-
večkrat le počasi z zadnjih po-
staj v urad čekovnega urada

v Ljubljani, kjer se zbirajo in še-
nato odpošiljejo v Ameriko; radi-
tega ter drugih možnih zamud

čam bo mogoče razpoložiti v ob-
slovi.

STRADALNA STAVKA PORTU-GALSKIH RADIKALCEV.

Frank Sakser State Bank,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POMANJKANJE PREMOGA V ŠESTIH TEDNIH

UNIJSKI VODITELJI IZZAVLJAJO DA BO NASTOPILO VŠESTIH TEDNIH VELIKO POMANJKANJE PREMOGA. — STAVKA NEUNIJSKIH MOŽ JE VZROK. — ZNAČILEN GOVOR PREDSEDNIKA LEWISA. — PREISKAVA GLEDE STAVKE.

New York, N. Y., 7. aprila. — pravljeno nadaljevanje danes s svojo preiskavo glede premogarske Mine Workers, je danes izjavil, stave.

Generalni pravnik Daugherty je v nekem pismu, naslovjenem na kongresnika Blanda iz Indiana, člana komiteja, namignil, da se ni treba batiti premogarskim baronom nikakega kazenskega za-sledovanja na temelju protitru-nih postav, če bi se jim zdelo pri-merno določiti plače v industriji na temelju dogovora v centralnem polju.

JUGOSLOVANSKI KRALJ ZO-
PET BOLAN.

Belgrad, Jugoslavija, 6. aprila. — Kralj Aleksander je moral od tor-ka naprej ostati v svoji sobi.

Zdravniki niso objavili, na kaki bolezni tripi kralj. Vlada je rav-nokar predložila zakonodajni pred-ko.

Belgrad, Jugoslavija, 6. aprila. — Nemčija se ne bo treba batiti plemenskega samomora, dokler bodo nemške ženske lahko spravljale na svet četvorčke.

Dva slučaja rojstva četvorčkov se je objavilo tekom preteklega tedna. Prvi slučaj se je pričpel v Pomeranskem, drugi pa v Oberfranken.

Da ne delujejo biološke in ekono-miske postavke roko v roki, je razvidno iz dejstva, da se je pri-javilo tekom leta 1919, 17,313 slučajev rojstev več kot enega otroka na enkrat. To so številke, katerih se v Nemčiji ni doseglo še nikdar preje.

GRŠKA PRINCESINJA ZBOLE-
LA NA LEGARJU.

Atene, Grška, 7. aprila. — Poroča se, da je grška kronprin-cesinja zbolela na legarju.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nizki cenai, naročljivo in hitro.

Včeraj se bilo nizke cene sledile;

Jugoslavija:

Raspodaja na zadnjo pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "J

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemski nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko	\$6.00	Za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	\$6.00	Za pol leta	\$3.00
Za pol leta	\$3.00	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četr leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

Dopolni brez podpisa in osebnosti se ne pribujejo. Denar naj se blagovoli pošljati po Money Order. Pri spremembah kraja narodnikov prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališča nazzani, da hitrejš nađemo naslovnika.

GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2875

PRED PETIMI LETI IN SEDAJ

Pred par dnevi je minulo pet let, ko je stopila Amerika v veliko vojno, s plemenitimi namenom in sijajnim upanjem.

Namen je bil napraviti konec nemškemu militarnemu, ki je pretil celemu svetu.

Upanje pa je obstajalo v tem, da bo svet sam za vedno odpravljen vojno, kakor hitro bo izvojevana zmaga.

Prvi devetnajst mesecev onih petih let so se naše armade borile ob strani zaveznikov; naše ladje so dole nevarnosti morja, kjer je brezvesten sovražnik razvil črno zastavo piratstva, in naš narod doma je napel vse svoje sile ter doprinesel vsako žrtev, katero so zahtevali od njega v namenu, da so bili vsi viri organizirani za našimi vojskojajočimi se možmi.

To so bili dnevi velikih idealov in velikih uspehov.

Spomin na te dneve nas še vedno dviguje ter ne bo nikdar pozabljen. Takrat nismo dosti razmišljali o zadregah in sitnostih miru. Zadostno nam je bilo delo, katero smo imeli v rokah.

Onstran zmage pa so bili izgledi v resnici mrki Ko so se razkazali oblaki bojnega polja, so razvaline bojnega polja še vedno ostale. Ko so bile odpete prve divje pesni zmage, je pričel iztreznejši svet spoznavati, za kakšno ceno je bila izvojevana zmaga.

Cudo je, da je ostalo še zadostni poguma, da smo se pričeli ozirati v bodočnost s kolikaj upanja. Vse povsod pa so vstali možje, ki so bili kos na logi, da oživijo omajane duha svojih narodov. Niso bili vedno modri v upanjih, katera so gojili ali v ambicijah, katere so pospeševali. Vzdržali pa so vsaj živo silo upanj in ambicij. Ko je pričel strah pred smrtno izginjati, so se pričeli narodi ozirati na svoje probleme bolj trezno, bolj stalno ter se baviti z njimi z večjim pogumom.

Pesimist najde lahko dosti vzrokov, da obsodi teh zadnjih pet let, če jih meri z merilom velikih idealov, o katerih so tako številni upali, da jih bodo videli udejstvovane, kakor hitro se bodo pričele celiti rane, zadane od velike vojne.

Povedal pa bo tuč, da je klub številium izjavljeno, duh človeka krčevito ustrajal pri nalogi, katero je moral zavrniti, — pri nalogi, da se stavi na mesto nevednost razumevanje, vero na mesto nezaupanja bratstvo mesta sovraštva ter mir na mesto vojne.

Brez dvoma bo washingtonska konferenca vedno znamovana kot prva velika manifestacija tega novega duha v mednarodnih zadevah.

Prvikrat so namreč prišli skupaj zastopniki narodov, da govore intimno, brez strahu in pošteno o svojih nasprotujočih si interesih. Tam se je prvikrat čelo glas navadnega naroda vsake dežele, ki je bila zastopana in sicer na prepričevalen način. Ta glas se je zavzel z združeno odločnostjo za mir.

Tam so inavgurirali največji instrument, da se ugledi temovanja med narodi, inštrument konference, temeljene na volji, da se pride do dogovora, mesto na volji, da se kaj pridobi.

Versailles je pomenjal konec ene dobe in Washington pričetek druge.

Dopis

Pittsburgh, Pa.

Zatem smo takoj ustmeno in pisemo pozvali našega člana Rudolfa Bukaliča ter Milana Rešetarja, ki sta bila iz naše srede v tem koncertnem odboru, da takoj sklicata na skupno sejo vse bivše odbornike omoga koncertnega odbora in nam črno na blem predložite točen ramen. Pevsko društvo "Javor" ni nikdar vedelo, da dotični koncertni odbor ni predložil računa a dohodnih in stroških. Naša želite je, da zopet ozivi Zveza Jugoslovanskih Pevskih Društev in zahitevamo, naj se primerno kaznuje, ki so zakrivili, da ni bil račun predložen ter mečejo žaljive skupno delo Slovencev in Hrvatov.

Bratski pozdrav vsem Hrvatom in Slovencem. V kratkem času bomo objavili uspeh preiskave o denarju, dobljenem na koncertu. Za hrvatsko pevsko društvo "Javor" Josip Novaković, predsednik Anton Paur, blagajnik.

Iz Slovenije.

Umr orožnika Maverja.

Kakor smo svojedobno poročali, je bil pričetkom leta zime v okolici Brežice, zavratno umorjen in oropan orožnik Maver, doma z Gorjškega. Vojški begunc Varlec, ki je izvršil umor, in njegov sokrivo so v rokah pravice.

Pred celjsko poroto se bo v kratkem vršila obravnava proti morilcu in njegovemu sokrivenemu. Za obravnavo vlada zlasti med prebivalstvom Brežice in okolice veliko zanimanje.

Nemščina pri davkarji.

Finančna delegacija v Ljubljani je dovolila mariborskim Nemcem na njihovo prošnjo, da smejo davčne napovedi sestavljati tudi v nemškem jeziku, a brez posredovanja notarjev ali odvetnikov. Ti morajo obvladati oboj jezik.

Štruga kruha je rešila napadencu življenje.

V Brežicah stanuječi Andrej Krule je vršal iz svojega javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet.

Dimnikarska stavka

je izbruhnila v Ljubljani. Počniki zahtevajo v I. razredu 700 K., v II. razredu 800 K. in v III. razr. 1000 K. tedenske plače.

Nove mezde stavbinskih delavcev.

Odsek gradbenih strok v Zvezni industrijev v Ljubljani, ki obsegajo vse podjetja te stroke v Sloveniji, je nanovo določil mezde stavbinskih delavcev, to pa enotno za vso Slovenijo. Nove mezde so nastopile v veljavu začetkom marca in znašajo na uru: 1. Poljirji (običajno z mesecno plačo) 18 do 25 K.; 2. preddelavci 14 do 18 K.; zidarji, tesarji 11 do 16 K.; 4. tezaki 7 do 11 K.; 5. mladostni delavci pod 18 let 5 do 7 K.; 6. delavci 5 do 7 K.; 7. vajenci 6 do 11 K. Sicer ostanejo v veljavni sedanja splošna določila. Po finančnem zakonu iz leta 1921 se delavec odtegne dohodnina od tačas izplačanih mez, ne pa po letnih prejemkih prejemkih iz leta 1921. Podjetjem se prepriča, da postopek po lastnem preudarku, ali in kako da odtegnejo dohodnino.

Tat monštance aretiran.

V Mariboru je bil aretiran 27-letni Karel Vavpotič, mehanik in ſofer, ki je nedavno ukadel v stolni cerkvi monštance, katero je imel skrito v kovčku. Hostijo je pojedel, monštancajo pa demonstriral. Povedal je, da je, v kateri je izvršil tativno, prespal čisto mimo v spovednicu. Ker ima na veste še par drugih tativ, je bil izročen sodišču.

Imenovanja v državni službi.

Rudarski komisar Ernest Češek je imenovan za rudarskega nadkomisarja pri državnem premogovniku v Velenju. Leopold Arnič, absolvent geometrskega kurza na tehniški visoki šoli v Brnu, pa za geometra v II. člen razredu. Službeno mesto mu določi delegat min. finančne v Ljubljani.

Smrtna kosa.

V Ljubljani je umrla po dolgotrajnem bolehanju Fanči Jelene, soprga ravnatelja meščanske šole Luke Jelene ter mati urednika "Jutra" Vit. Jelene. Smrtna je iztrgala iz ljubeče rodbine v 55. letu starosti.

V Litiji je umrla Marija Lajovic, mati sod. svetnika in skladatelja Antona Lajovica, trgovca Maksa in Frana Lajovica, tovarnarja Milivoja in ravnatelja Albinu Lajovica.

V Ljubljani je umrl Viljem Hrovat, revident bivšega nadzorništva učitnine.

Umrla sta Angelo Bau, posestnik in trgovec z ogljem na Jagodnjaku pri Radčeh, v starosti 22 let gdc. Marija Pogačnik. Dne 8. sušča je umrla v Bodovljah Marija Rupar, mati župana Jakoba Rupara, v starosti 82 let.

Pri Sv. Križu pri Litiji je umrl Franč Resnik.

V Rajhenburgu je umrla Marija Kosi vдовlj. Kovačič roj. Šket.

V Ljubljani se je mudil

prostuli idrijski katehet Oshald, ki je še v splošnem žalostnem spominu zaradi svojega znanega protinatrodnega delovanja pred med vojno. Čudno je, da je mogel dobiti potno dovoljenje, ko delajo oblastva mnogokrat celo narodno zavednim rojakom iz neodrešene domovine velike težkoče.

Avto promet Maribor—Gornja Radgona.

Avtomobilna družba Maribor—Gornja Radgona je otvorila dnevni promet na imenovani progi. Družba je imela dosedaj na razpolago tri avtomobile, nabavila denarju, dobljenem na koncertu. Za hrvatsko pevsko društvo "Javor" Josip Novaković, predsednik Anton Paur, blagajnik.

Bratski pozdrav vsem Hrvatom in Slovencem. V kratkem času bomo objavili uspeh preiskave o

Peter Zgaga

— Kakšen denar kroži po Združenih državah? — je vprašal pred kratkim radoveden čitatelj uredunika.

Jaz sem mu svetoval, naj takele odgovori:

— Raznovrsten denar kroži po Združenih državah. Kroži pa je tako silovito nagleco, da ga človek komaj ujame in obdrži. In ri tem kroženju, kako izpremlja svojo barvo. Zjutraj opaziš v žepu denar rmenkaste barve. Proti poldnevu je zelen barve. Sredi popoldne se izpremeni v srebrenasto barvo, proti večeru pa je na bakren.

Otvoritev telefonske centrale.

Pri pošti Pristava je bila te dni otvorjena telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet.

Dimnikarska stavka

je izbruhnila v Ljubljani. Počniki zahtevajo v I. razredu 700 K., v II. razredu 800 K. in v III. razr. 1000 K. tedenske plače.

Nove mezde stavbinskih delavcev.

Odsek gradbenih strok v Ljubljani je nanovo določil mezde stavbinskih delavcev, to pa enotno za vso Slovenijo.

Zgodovina v državni službi.

Ob pričetku tekočega šolskega leta je bilo vpisanih v Bosni in Hercegovini 69.000 šolskih otrok. Vseh šolskih šol je 548, in sicer 52 maceskalnih, 28 konfesionalnih, ostale pa so državne. Stevilo učiteljskih moči znaša 1233.

Zgodovina v Jugoslaviji.

Naši stari tikajoče se uradni zadovoljni zadev kakov tudi denarne pošiljanje na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika poročnega odbora.

Jugoslavška Katolička Ježnota se priporoča vsem Jugoslavom za običen pristop. Kdo želi postati član te organizacije, naj se zglaša tajniku blizušega društva J. S. K. Za ustanovitev novih društva se obraže na tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 člancami.

Jugoslavška

Katol. Jednota

Ustanovljena l. 1898

Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O. Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, O.

Tajnik: JOSEPH PISPLER, Ely, Minn.

Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik neizplačljivih sum: JOHN MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

DR. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

MOHOB MLADIČ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.

GREGOR J. PORENTA, 2912 Benson Ave., Seattle, Wash.

Požigalec.

FRANCOSKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaborian,

Za "Glas Naroda" prevaj G. P.

82

(Nadaljevanje.)

Enoindvajseto poglavje.

— Ali ste čuli novico? — No, kaj pa je? — Dionizija de Sandore je obiskala Boaskorana v ječi. — Ali je to mogoče? — Da, dvajset ljudi jo je videlo, ko se je vračala od tam, naslanoča se na starejošo gospodinjino Lavarand. Šla je noter deset minut po desetih ter ni prišla ven preje kot ob četrtna na štiri.

— Ali je ta mlada ženska blažna? — In teta, — kaj mislite o tem?

— Prav tako blažna mora biti kot njena nečakinja.

— In gozd ed de Sandore?

— Moral je izgubiti vso pamet, da je dovolil tak škandal. Pa sasj dobro veste, stari oče in teti niso imeli nikdar nobene druge volje kot ono Dionizije.

— Lepa vzgoja!

— In lepi sadovi tako vzgoje. Po takem škandalu ne bo nikdar več nobenega možkega, ki bi imel pogum poročiti se z njo.

Taki so bili komentari glede obiska Dionizije pri Žaku, kakor hitro je mesto izvedelo zanj. Ženske iz boljše "družbe" niso vedele, kaj naj počne. Ljudje so namreč izvanredno krepostni v Sovter ter zahtevajo vstek tega zase pravico, da so zelo strogi v svojih sodbih. Nobenega popusta ne dovoljuje glede tega, kar se spodobi ali ne spodobi.

Clovek, ki se postavi po robu javnemu mnenju, je izgubljen. Javno mnenje pa je bilo odločno proti Žak de Boaskoranu. Bil je na tleh in vsakdo je bil pripravljen dati mu brez.

— Ali se bo iznutil iz tega?

Ta problem, o katerem se je razpravljalo dan za danem v "literarnem klubu", je izval cele huljournike zgovornosti, strašnih razprav in celo dva huda spora, kajih eden se je končal z dvobojem. Nikdo pa ni več vpraševal:

— Ali je nedolž?

Zgovornost dr. Sejnboja, upliv Senešala in prekanjene spletke Mešineta, vse to se je izjavilovalo.

— Kaka zanimiva obravnava bo to, — so rekli ljudje, ki bi nad vse radi vedeli, kdo bo predsedujoči sodnik, da ga napravijo za vstopnike k obravnavi. Dan za danem je postajalo zanimanje globlje. Vsakdo je hotel vedeti, kaj se vrši in kako se razvija cela zadeva.

Vsi so videl, v odsočnosti markirje de Boaskorana nadaljnji dokaz Žakovih krivide. Dolga navzočnost gospoda Folgat je tudi ustvarila preeč začudenja. Njegova skrajna rezerviranost, katero se je prepisovalo prevelikemu ponosu, ga je napravila splošno nepriljubljenim. Ljudje so rekli:

— Gotovo ne more imeti dosti dela v Parizu, ko lahko preživi cele mesec tukaj v Sovter.

Urednik lista "Neodvisni" je seveda našel v zadevi praveato zlatu majno za svoj list. Pozabil je na svoj stari spor z "Nepričanskim Žurnalom", ki ga je dolžil bonapartizma in na kar je odgovoril s tem, da je imenoval urednika onega lista komunista. Vsaki dan je objavil posebno kolono, pod zaglavljem:

— Zadeva de Boaskorana. Pisal je:

— Zdravje grofa K., mesto da bi se izboljšalo, postaja vedno slabše in slabše. Tako kot je prišel v Sovter, je včasih vstal. Sedaj po komaj kedaj zapusti svojo posteljo. Rana na rami, ki je izprva izgledala najamanj nevarna, se je naenkrat ujela, kar je bilo gotovo posledica tropične vročine zadnjih par dni. Nekaj časa se je bilo batiti prisada, nakar bi postal potreba amputacija. Dr. Sejnbo je bil včeraj zelo vznemirjen.

— Ker pa ne pride nesreča nikdar sama, je mlajša hčerketa grofa K. resno zbolela. Ob času požara je imela ošpice. Strah, mrz in selitev, — vse to je povzročilo povratek bolezni, ki bo mogoče nevaren.

— Sred: vseh teh krutih prekušenj je grofica K. občudovanja vredna v svojem posvečenju, svojem pogumu in v svoji resnici. Kadarkoli zapusti bolniško posteljo svojih dragih, da molitve v cerkvi jo sprejme celo prebivalstvo z najbolj ginjivo simpatijo ter najbolj celkotrošenim občudovanjem.

— Ta podli Boaskoran! — so vzklikali ljudje v Sovterju, ko so čitali tako poročila.

Naslednjega dne so našli v listu to-le:

— Poslati smo nekega v bolnico, da izvemo od predniece, kako se počuti ubogi idiot, ki je igral tako odlično ulogo v krvavi drami v Valpinsonu. Njegovo duševno stanje je ostalo neizpremenjeno od kar so ga preiskali izvedenci. Iskra inteligence, katero je izval zlonč, je očvidno ugasnila in za vedno. Nemogoče je dobiti besedo iz njega. On končno spoznavata ljudi, s katerimi ima opravka. Klub temu pa ga ne zaklepajo. Krotak je kot uboga žival, ki je izgubila svojega gospodarja in žalostno se izprehaja po dvoriščih in vrtovih bolejnic. Dr. S., ki se je preje zivahnno zanimal zanj, ga sedaj komaj kedaj vidi.

— Ob gštovem času se je domnevalo, da bo K. pozvan, da prispe pred poroto. Z avtoritativne strani pa smo bili obveščeni, da se ta dramatični prizor najbrž ne bo zavrnjal. K. ne bo nastopil pred poroto.

— Gotovo so morale biti izjave Kokoleja prst božje previdnosti, so govorili ljudje, ki drugače niso radi vrlji v čudežu.

Naslednjega dne je ematil list gospoda Galpina.

— Gospod G., odhlični sodnik, se zelo slabo počuti, kar je povsem naravn, po tako dolgi in važni preiskavi kot se je vršila pred obravnavo proti Boaskoranu. Izvedeli smo, da le čaka odloka sodišča, nakar bo prosil za dopust, katerega namerava preživeti nekje v Pirenejah.

Nato pa je prišla vrsta na Žaka.

— Gospod Ž. de B. se boljje počuti v svoji ječi kot bi človek pričakoval. Soglasno z direktnimi informacijami je njegovo zdravje izvrstno in tudi njegov duh očividno ni trpel. On čita dosti ter preživi del noči s pripravami na obrambo.

Nato pa so prišla dan za danem, krajsa poročila.

— Ž. de B. ni več v samotni celiči.

— Gospoda de B. je včeraj obiskala njegova mati.

Konečno pa se je glasilo:

— V zadnjem trenutku smo izvedeli, da sta markiza B. in gospod F. odpotovala v Pariz. Naš pariški poročevalci nam piše, da bo dekret sodišča kmalu izdan.

Še nikdar prej niso čitali ljudje tega lista s takim zanimanjem kot ravno sedaj. Ker je skušal vsakdo biti boljše informiran kot njegov sosed, je več postopačev prezvelo malogo, da opazujejo prijatelje Boaskorana. Svoje dni so preživel ljudje s tem, da so skušali izvedeti, kaj se vrši v hiši de Šandoreja. Na ta način se je zgordilo, da je bila na veser obiska Dionizije pri Žaku eesta polna radovednežev. Ob enajsti uri so videli Sandoreja in dr. Sejnboja, kako sta sedela v kočijo ter se odpeljala.

— Kam pač gresta? — so se vpraševali ljudje.

Sledili so kočiji. Obz gospoda sta se peljala na postajo. Dobila sta brzjavko ter pričakovala povratka markize in Folgata, a v tem slučaju v spremstvu starega markika.

Na postajo sta prišla veliko prezgodaj. Lokalna železnečna, ki vozi v Sovter, ni slavna radi svoje točnosti ter spominja še vedno na običaje kot so bili v navadi v starih časih pošte. Četr ure po polnoči ni bil še signaliziran vlak, ki bi moral biti že dvajset minut na postaji. Vse je bilo tisto in zapuščeno. Skozi okno je bilo lahko videti postajenčinko, ki je drenač v svoji naslonjavi. Drugi uslužbeni pa so spali v žakanici, iztegnjeni po klopek.

(Dalej prihodnjic.)

Reka - žrtvovana.

Belgrad, 6. marca.

Odgovor ministra za zunanjost zadeve, dr. Ninčića na interpelacijo glede fašistovskega puča na Reki daje mnogo misli.

Iz teg aodgovora se namreč razvidi, da je italijanska vlada z njih lastnim makiavelizmom skušala naše oficijelne kroge takoj potlačiti izjavo, da ne obžaluje samo reški dogodkov, nego da bo storila tudi vse, da obnovi stanje.

Reški dogodki v Rapalloškem dogovoru. Vrtega zdaj izgleda, da po puču izvršenega dejanskega stanja na Reki ne pripozna, da je poverila varstvo italijanskih interesi na vse, da bo pravljalo s našim razlogom misli, da bi se ti dogodki v hodočnosti potlačili. Mednarodni položaj obdržal. Italijanska vlada hoče izvrsiti brez sodelovanja italijanske vlade ali vsaj brez njene pasivne asistence. Da je opravnik italijanske vlade bil na svojem mestu in ne v Italiji, ko se je puč pripravljal in izvršil (načrt je bil zamislen že sredi meseca januarja), da je vsaj poveljnik italijanskih krajevnih hčet, mesto da se med pučem ni ganil, energično posegel vmes, da so karabinjerji storili svojo dolžnost in ščitili varnostne organe governerja Zanelle, mesto da so s fašisti vred napadli vladno palaco, in da si kraljev mornarica ni dala od fašistov zamenjene torpedovke, s katero so tisto mesto obstreljali — bi bil pue v par urah potlačen. Če pa se je vse to zgodilo proti volji rimske vlade, potem ima naša vlada pravico zahtevati, da se vladni organi ki so na ta način bodisi pasivno, bodisi aktivno pomagali puču, — kaznujejo, ker le na ta način bo Italija do tudi vsak moraljeni naslov. Jugoslavščina javnost ne vidi druge možnosti, da se Rekt da prilika, da se v miru konsolidira nego to, da prevzamejo varnostno službo tudi naše čete in da se na Reki poleg italijanskega nočoblašene nastani tudi naš.

Ako pa bi se od naše strani to ne zahtevalo, bi morali to smatrati za dokaz, da sedanjega našega vlada pa ne mnogo več.

(8-10-4)

Rada bi izvedela za naslov mojega strica JOSIPA ZAKRAJSEK. Pred enim letom je bival nekje v Colorado, sedaj pa ne vem, kje se nahaja, ker sem izgubila naslov. Zato prosim enojake, če kdo ve, naj ga mi naznam, ali naj se pa sam oglaši Angelijo Poje (roj. Zakrajsek) Box 181, Robinson, Pa.

(7-22-4)

JOHN SALMICH, neznanega naslova, ima pri nas ček za večjo sveto od državnega departmanta iz Washingtona. Ako bi kdaj izmed rojakov vedel za njegov naslov, je s tem nasprošen, da nam ga naznam. — Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York City.

(7-22-4)

Kje je moja popolsestra MARILJA PETELIN? Pred šestimi leti mi je pisala iz Leadville, Colorado, kjer je imela naslov A. V. S., zdaj pa ne vem, kje je. Prosim enojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sama oglasi na naslov: Frances Logar, 44 Danube St., Little Falls, N. Y.

(7-8-4)

Sleparija z nago žensko.

Pred nedavnim časom je naznano neko kinematografsko podjetje, da je najelo francosko plesalko, ki bo plesala pred izbranim občinstvom popularna naga. Na dan predstave se je občinstvo kar trlo, ker vsakdo je hotel priti v dvorano. Plesalka, elegantna mlada ženska, je res nastopila in prinesla plesalce.

Tudi očitno, da je izbrano vse strane, da se načrniči in drugi občinstvo ne bo vrednilo. Če teoretično vprašamo, kaj je bilo načrniči in drugi občinstvo, da se načrniči in drugi občinstvo ne bo vrednilo.

Gledate denarnih pošiljatev v U. S. dolarjih, za vse pojasnila glede potovanja, potrebnih listin (affidavitov) in voznih listkov se obračajte na najstarejšo slovensko tvrdko.

Frank Sakser State Bank, 2 Cortlandt St., New York, N. Y.

Razmere v Avstriji.

Nova Avstrija, koje prebivalstvo znaša le malo več kot šest milijonov, ima preveliko armado takozvanih "intelektualnih" delavec ali "inteligencnih profesionalcev", kakor jih imenujejo. Neznanost slab položaj intelektualnih delavev tudi ne stavljajo več znanstvenih študijev v tako zapevljivo in mikavno luč kot v preteklosti in učadi ljudje se vsed tega lotujejo bolj praktičnih profesijs. Gimnazije postajajo prazne in številne razrede je bilo treba vsled tega odpraviti. Na drugi strani pa so postale strokovne šole prenapolnjene in številoma nujno učenje se je pomnožilo za eno petino. Šole za izdelovanj ena debelo načrtovalo hitrejše kot pa druge.

Urariji, optiki in juvelirji imajo sedaj več učencev kot kedaj po-

prej, a v tem jih celo prekažejo šole za rezanje in izdelovanje oblik. Radi visokih plač se dečki daju nene krojaške v čevljarske obrte in tudi brikska obrt izvaja svojo privlačno silo. Peki pa so ostali žalostno zanemarjeni. Leta 1827 so imeli na tisoč učencev ali val-

čajevne, a danes jih imajo le še 35.

Dunajčani si ne morejo več

privočiti takoj velikih množin žen

mlj. v peciva kot v prejšnjih časih. Grajenje hiš je zanemarjen. Leta 1827 so imeli na tisoč učencev ali val-

čajevne, a danes jih imajo le še 35.

Načrniči in drugi občinstvo

so postale lukus, katerega se

izvajajo v to klub pomanjkanju stanovanj in sicer radi tega, ker je gra-

džni material strašno drag. Izde-

lovaleci rokavje nimajo več kot 63

učencev v tem mestu, kajti roka-

vie se postale lukus, katerega se

izvajajo v to klub pomanjkanju stanovanj in sicer radi tega, ker je gra-

džni material strašno drag. Izde-

lovaleci rokavje nimajo več kot 63

učencev v tem mestu, kajti roka-

vie se postale lukus, katerega se

izvajajo v to klub pomanjkanju stanovanj in sicer radi tega, ker je gra-

džni material strašno drag. Izde-

lovaleci rokavje nimajo več kot 63

učencev v tem mestu,